



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,  
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 30

E: [gp.mddsz@gov.si](mailto:gp.mddsz@gov.si)

[www.mddsz.gov.si](http://www.mddsz.gov.si)

**PREDLAGAM VLADI**  
**Urad Vlade RS za komuniciranje**

**[gp.ukom@gov.si](mailto:gp.ukom@gov.si)**

Številka: 1031-33/2016/2

Datum: 17.2.2016

**Zadeva: Predlagam.vladi.si - Predlog 7221-24: predlog za dvig odstotka za odmero starostne pokojnine - sprememba 37. člena ZPIZ-2**

**Zveza: Vaš dopis št. 092-24/2016/1 z dne 9.2.2016**

Na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) smo prejeli dopis, posredovan preko spletnega orodja [predlagam.vladi.si](http://predlagam.vladi.si), v katerem avtor predlaga spremembo 37. člena ZPIZ-2, kjer je določena osnova za odmero pokojnine, ki je po njegovem mnenju prenizka in predlaga njen dvig.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti se vam uvodoma zahvaljuje za izraženo mnenje in posredovane predloge za izboljšanje pokojninskega sistema, v nadaljevanju pa vam pojasnjemo trenutno ureditev izpostavljene problematike.

Glede navedb o nizkih pokojninah pojasnjujemo, da pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Republiki Sloveniji temelji na zavarovalniškem principu, kar v osnovi pomeni, da je pravica do pokojnine pravica iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki izhaja iz minulega dela in **temelji na prispevkih, plačanih v času aktivne dobe zavarovanca** ter da mora obstajati sorazmernost med vplačanimi prispevki in prejemki iz sistema, pokojnina pa naj bi predstavljala nadaljevanje oziroma nadomeščanje dohodka, ki ga je zavarovanec prejemal tekom aktivne dobe.

Potrebno je dodati, da sistem pokojninskega zavarovanja v RS vendarle ni čisti »zavarovalniški« sistem, temveč gre za sistem, ki temelji tudi na **načelih vzajemnosti in solidarnosti**. Načelo intergeneracijske solidarnosti oziroma redistribucije naš pokojninski sistem zagotavlja z omejitvijo najvišje pokojninske osnove oz. osnove za odmero pokojnine, kar posledično pomeni pri osebah z višjimi dohodki nižjo nadomestitveno stopnjo ob hkratnem dejstvu, da osnova za plačilo prispevkov ni omejena. Sedanja ureditev je predvsem posledica dejstva, da je v sistemu močno prisoten sistem solidarnosti med posamezniki oziroma redistribucije znotraj posamezne generacije, ki je sicer značilen za socialne transferje, kar pa pokojnine seveda niso. V sistemu so tako vgrajene vertikalna solidarnost med generacijo

aktivnih in upokojenih (prispevki so obvezni in proporcionalni glede na prispevno osnovo; zavarovanci z višjimi plačami oziroma dohodki plačujejo prispevke od osnov, ki navzgor niso omejene, medtem ko se njihove pravice limitirajo z določitvijo najvišje pokojninske osnove), horizontalna solidarnost med upokojenci (maksimalno razmerje med pokojninami za enako dolgo dobo zavarovanja 1:4) in solidarnost med upokojenci, ki so se upokojili v različnih obdobjih.

Načeli vzajemnosti in solidarnosti sta tako načeli, ki posameznikom, ki so imeli v svojem aktivnem obdobju zelo nizke plače, zaradi česar s svojimi vplačili ne bi dosegli niti minimalne pokojnine, omogoča, da se upokojijo s pokojnino, odmerjeno od najnižje pokojninske osnove, ki pri teh posameznikih nastopa v funkciji socialnega korektiva. Zaradi načela solidarnosti ali redistribucije se tem zavarovancem torej zagotavljajo **višje pravice, kot bi jim pripadale glede na pokojninsko dobo in višino plačanih prispevkov, ravno tako so priznane višje pravice zaradi dejstva, da odmerni odstotki niso odvisni zgolj od dejansko dosežene pokojninske dobe**. Za razliko, ki jo te osebe prejmejo med pokojnino, ki bi ustrezala njihovim prispevkom in pokojnino, ki jo garantira obvezni (javni) pokojninski sistem, je potrebno zagotoviti finančna sredstva, ki pa grede deloma v škodo posameznikom, ki so plačevali prispevke, ki presegajo najvišjo pokojninsko osnovo, deloma pa v breme države. Ker je v slovenskem javnem pokojninskem sistemu višina pokojnine z zakonom omejena tako navzdol kot navzgor in **je najvišja pokojnina preko najvišje pokojninske osnove limitirana s 4-kratnikom najnižje pokojninske osnove**, se vsa finančna sredstva, ki jih ti posamezniki s prispevki preplačajo, prerazporedijo znotraj sistema in z vidika posameznika nastopajo kot davčni odtegljaj. Ker pa ne glede na navedeno še vedno zmanjka finančnih sredstev za izplačilo vseh pravic, ki se financirajo iz javnega pokojninskega sistema, razliko doplača država. Osebe z višjimi dohodki, ki bi glede na kriterije imele pokojnino višjo od maksimalno določene, prejmejo torej pokojnino v maksimalno določeni višini, torej manj, kot bi prejeli, če bi bila pokojnina odvisna zgolj od plačila prispevkov. **Na ta način v skladu s solidarnostnim načelom zagotavljajo sredstva za osebe z nižjimi dogodki tekom aktivne dobe, kar prispeva k višji socialni varnosti upokojencev**. Sistem obveznega pokojninskega zavarovanja je tako tudi solidarno naravnano, vendar pa ne gre spregledati, da gre vendarle za sistem na podlagi zavarovanja, v katerem mora biti do določene mere spoštovana tudi višina prispevka posameznika med aktivno dobo.

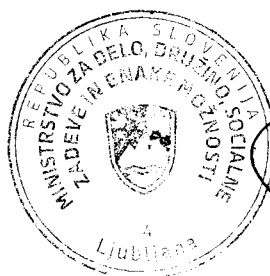
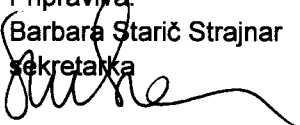
Glede vprašanja različnih odmernih odstotkov pa pojasnjujemo, da je **razlika med ZPIZ-1 in ZPIZ-2** v tem, da so bili po ZPIZ-1 odmerni odstotki določeni v **bruto** višini, zato jih je bilo potrebno še dodatno uskladiti z omenjenim količnikom (0,732), po ZPIZ-2 pa so omenjeni količniki že upoštevani v »neto« odmernih odstotkih, določenih v 37. členu ZPIZ-2. Z navedenim načinom so tako zavarovanci, ki pravice uveljavljajo po ZPIZ-2, in zavarovanci, ki bodo pravice uveljavljali na podlagi varstva pričakovanih pravic po ZPIZ-1, **med sabo izenačeni**.

V ZPIZ-2 je tako določena nova višina odmernega odstotka, v kateri je že upoštevana prilagoditev s količnikom, ki je sedaj v 35. členu ZPIZ-2 črtan. Odmera pokojnin se tako določa na »čiste neto« odmerne odstotke. Način določitve odmernega odstotka je določen v prvem odstavku 37. člena ZPIZ-2, na podlagi katerega se starostna pokojnina odmeri na način, da se za 15 let zavarovalne dobe odmeri v višini 26% (moškemu) ali 29% (ženski), vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa se vrednoti s prištetjem dodatnega 1,25%, brez zgornje omejitve. Zavarovancu, ki bo dopolnil **40 let pokojninske dobe**, bo pokojnina odmerjena v **višini 57,25 %** pokojninske osnove (**“bruto”** odmerni odstotek znaša **78,21%**). Zavarovankam pa bo za 40 let dopolnjene pokojninske dobe pokojnina odmerjena v **višini 60,25 %** pokojninske osnove. (**“bruto”** odmerni odstotek znaša **82,31 %**). Pri tem je potrebno ponovno opozoriti na dejstvo, da je pokojninska osnova, zaradi drugačne valorizacije osnov iz prejšnjih let, ustrezno višja.

Višanje tako določenega "neto" odmernega odstotka za odmero starostne pokojnine, pa bi pomenila še večji razkorak med vplačanimi prispevki in odmerjeno pokojnino na račun solidarnosti med zavezanci, strinjamo pa se, da so pokojnine nizke, saj so plačani prispevki odmerjeni od (pre)nizkih dohodkov, česar se vsi zavedamo.

S spoštovanjem,

Pripravila:  
Barbara Starič Strajnar  
sekretarka



Mitja Žiher  
vodja sektorja

